

[Thisted Knudsen.]

således forstår jeg det, er kommet ind på den betragtning, at man ikke kan gennemføre komplekset som helhed, men må løse spørgsmålene stykkevis. Her er et af de mest brændende problemer, og der er al mulig grund til at anlægge den betragtning, at netop den amtskommunale beskatnings problem må løses snarest muligt.

Under en forhandling for ikke så længe siden i det høje ting bebrejdede det ærede medlem hr. Skytte mig, at der ikke var afholdt møder i udvalget vedrørende den amtskommunale beskatning i sidste folketingsår. Jeg ved ikke, om jeg må stille det direkte spørgsmål til det ærede medlem: må jeg tage denne kritik som udtryk for, at netop hans parti nu er villigt til at drøfte den amtskommunale beskatning bl. a. på grundlag af dette lovforslag og eventuelt — under hensyn til sagens karakter — vil acceptere, at man gennemfører en stykkevis ordning af skattereformen, idet man navnlig tager fat på dette område?

Jeg vil gerne fremhæve, at denne sag haster. I 1947-48 udgjorde den amtskommunale beskatning udskrevet på fast ejendom godt 60 mill. kr., i 1954-55 — ifølge Statistisk Årbog — viser det sig, at denne beskatning i virkeligheden er fordoblet. Den beløb sig dette år til ca. 125 mill. kr., og der er ingen i det høje ting, der er i tvivl om, at af denne beskatning bærer landbrugsejendommene en meget væsentlig del.

Professor Nyboe Andersen gjorde forleden på et møde opmærksom på, at i den periode, som jeg lige omtalte, var der en stigning i landbrugets omkostningsniveau på 34 pct., men en stigning i priserne på landbrugets salgsvare på kun 14 pct., det vil sige — det kommer man næppe uden om — at der er sket en alvorlig forringelse af landbrugets økonomiske stilling, en svigtende evne til at bære den beskatning, som netop dette erhverv er belemret med. Efter min opfattelse kan det derfor ikke undre, at denne beskatningsform betragtes ikke alene som urimelig, men endog som uretfærdig,

og man kunne spørge: hvilke andre erhverv i landet tør man byde en beskatningsform som denne, hvor man anvender produktionsmidlet som grundlag for en skat, der efterhånden udskrives efter behov, og ikke mindst udskrives under henvisning til, at amtskommunerne skal skaffe dækning for stedse stigende udgifter til sygehuse, der jo — hvad jeg finder rigtigt — er blevet sociale institutioner? En sådan politik tør man ikke byde industrien; jeg tror ikke, at den nuværende regering tør sige til industrien: jeres produktionsmiddel skal danne grundlag for en skatteudskrivning efter behov. Nej, her benytter man princippet: skat efter fortjeneste eller udbytte, hvad man vil, og her har vi den store forskel og det store misforhold mellem erhvervenes beskatning her i landet.

Må jeg dertil føje — for jeg synes, at denne sag nu haster — at opbygningen af kommunerne er af en sådan karakter, at skattegrundlaget er vidt forskelligt. For statens vedkommende har vi de direkte afgifter og de indirekte afgifter, og vi har en lang række andre indtægtskilder. Dette betyder, at der er et bredt skattegrundlag, og det betyder, at skatterne fordeles stort set efter evne. I købstæderne har vi ejendomsskatterne, og vi har indtægterne, vi sætter ikke vort lys under en skæppe, vi sætter lyset til en højere pris, end det i virkeligheden er værd; vi har andel i forlystelsesskatter, vi har aktieselskabsskatter, og vi har mange andre indtægtskilder. For købstadskommunerne er der altså også et forholdsvis bredt skattegrundlag; man kombinerer mulighederne, og man får en beskatning, der nogenlunde rammer efter evne. Men så kommer vi til amtskommunerne, og hvilket skattegrundlag har man dér? Bogstavelig talt ene og alene den faste ejendom. Det er efter min opfattelse ganske klart, at når man derude skal bygge sociale institutioner op, som kræver større og større udgifter, så er dette skattegrundlag alt for spinkelt til at bære en udvikling af den karakter, der her er